

CIV-CARE-P001

Positionpaper

Triangulatie als structureel mechanisme binnen zorg en beschermingsketens

Versie: v1.01

Datum: 17 januari 2026

Vorige versie: v1.00

Reeks: CIV-CARE P001 – Normatieve Position Papers

Status: Officieel kaderdocument (geactualiseerd)

Versie- en governance-update (v1.01)

Deze versie betreft een **inhoudelijke en structurele doorontwikkeling** van versie v1.00, overeenkomstig het CIV-CARE-governanceprincipe voor P001-position papers.

Aanleiding voor update:

- voltooiing van de P001-subreeks (participatie, narratiefvorming, schijnmandaat, netwerkuitsluiting, zorg zonder afbouw);
- noodzaak om triangulatie expliciet te positioneren als **scharniermechanisme** binnen ketendynamiek;
- verbetering van de **doorverwijfsfunctie** en procesmatige inzetbaarheid.

Wijzigingen t.o.v. v1.00:

- explicitering van triangulatie als *triggermechanisme*;
- toevoeging van systematische doorverwijzingen naar andere P001-papers;
- aanscherping van toetsingscriteria met escalatieloga;
- geen wijziging van normatief uitgangspunt of juridische strekking.

Voorwoord (uniform CIV-CARE)

Deze position paper maakt deel uit van de **CIV-CARE P001-reeks**: een samenhangend geheel van normatieve en juridisch-duidelijke documenten die structurele mechanismen binnen het sociaal domein analyseren en begrenzen.

De CIV-CARE P001-position papers:

- zijn **thema- en mechanismegericht**, niet casusgericht;
- functioneren als **modulair toetsingskader**;

- zijn bedoeld voor gebruik door rechtbanken, toezichthouders, klachtencommissies en bestuursorganen;
- beogen herstel van rechtsstatelijke proportionaliteit, participatie en menselijke maat.

1. Doel en positionering

Deze position paper beschrijft **triangulatie** als structureel mechanisme binnen zorg-, jeugdbeschermings- en beschermingsketens.

Triangulatie wordt in deze geactualiseerde versie expliciet gepositioneerd als:

- een **procedureel en relationeel machtsmechanisme**;
- een **startpunt** voor verdere ketenversterkende dynamieken;
- een **signaalmechanisme** dat aanleiding geeft tot verdieping via andere Poo1-position papers.

2. Kernbegrip: triangulatie

Onder **triangulatie** wordt verstaan:

het structureel vervangen van directe communicatie en participatie door bemiddeling via derden, waardoor verantwoordelijkheid, zeggenschap en correctiemogelijkheden verschuiven.

Triangulatie is:

- geen incidentele communicatiestijl;
- geen neutrale afstemmingsvorm;
- maar een **structureel patroon** met normatieve en juridische consequenties.

3. Juridisch en normatief kader

Triangulatie raakt aan fundamentele rechtsbeginselen en wettelijke verplichtingen, waaronder:

- **Zorgvuldigheidsbeginsel** (Awb art. 3:2);
- **Motiveringsplicht** (Awb art. 3:46);
- **Participatierechten** (Jeugdwet art. 4.1.1–4.1.2, Wmo 2015 art. 2.1.3);
- **Recht om gehoord te worden** (IVRK art. 12);
- **Eerbiediging van privé- en gezinsleven** (art. 8 EVRM).

Deze normen zijn verplichtend en niet facultatief.

4. Triangulatie als triggermechanisme binnen ketendynamiek

Triangulatie fungeert zelden op zichzelf. In de praktijk vormt zij het **startpunt** voor een reeks versterkende dynamieken, waaronder:

- **Indirecte participatie en structurele stemvervangning**
(→ CIV-CARE-P001_PP_Indirecte-participatie-en-structurele-stemvervangning);
- **Narratiefvorming en dossierconstructie**
(→ CIV-CARE-P001_PP_Narratiefvorming-en-dossierconstructie-als-machtsmechanisme);
- **Uitsluiting van het sociaal netwerk**
(→ CIV-CARE-P001_PP_Uitsluiting-van-het-sociaal-netwerk-als-systeeminterventie);
- **Informele derden en schijnmandaat**
(→ CIV-CARE-P001_PP_Informele-derden-en-schijnmandaat);
- **Verantwoordelijkheidsdiffusie en ketenafscherming**
(→ CIV-CARE-P001_PP_Verantwoordelijkheidsdiffusie-en-ketenafscherming);
- **Zorg zonder afbouw en ontbreken van exitstrategie**
(→ CIV-CARE-P001_PP_Zorg-zonder-afbouw-en-ontbreken-van-exitstrategie).

Triangulatie vormt daarmee een **juridisch relevant alarmsignaal** dat nader onderzoek vereist.

5. Kenmerkende verschijningsvormen

Triangulatie is herkenbaar aan onder meer:

- structureel spreken over betrokkenen in plaats van *met* hen;
- filtering of samenvatting van standpunten;
- ontmoediging van rechtstreeks contact;
- inzet van derden zonder expliciet mandaat;
- ontbreken van directe hoor- en wederhoor-momenten.

6. Gevolgen

6.1 Voor betrokkenen

- verlies van directe zeggenschap;
- toename van machtsasymmetrie;
- verminderde rechtsbescherming.

6.2 Voor het systeem

- zelfversterkende dossierlogica;
- afname van transparantie;
- verhoogd risico op structurele zorgafhankelijkheid.

7. Toetsingscriteria (geactualiseerd)

Van **juridisch problematische triangulatie** is sprake indien één of meer van de volgende **objectief vaststelbare omstandigheden** zich voordoen:

1. Betrokkenen worden niet rechtstreeks gehoord terwijl dit mogelijk en aangewezen is;
2. Standpunten worden structureel gefilterd of geïnterpreteerd door derden;
3. Directe communicatie wordt ontmoedigd of onmogelijk gemaakt;
4. Derden vervullen een structurele bemiddelende rol zonder transparant mandaat;
5. Besluitvorming steunt primair op indirecte informatie.

Escalatielogica:

Indien bovenstaande criteria aanwezig zijn, dient **verplicht** te worden beoordeeld of tevens sprake is van indirecte participatie, narratievorming, netwerkuitsluiting, schijnmandaat of zorgbestendinging, conform de overige CIV-CARE Poo1-position papers.

8. Gebruik binnen CIV-CARE dossiers

Deze position paper fungeert als:

- **primaire signaalpaper** bij communicatieve en relationele stagnatie;
- **doorverwijskader** naar verdiepende sub-papers;
- normatief anker in klachten, bezwaar, beroep en toezicht.

Voorbeeldformulering:

“De in dit dossier vastgestelde triangulatie vormt aanleiding tot nadere toetsing aan de CIV-CARE Poo1-position papers inzake participatie, narratievorming, netwerkuitsluiting en zorgbestendinging.”

9. Juridische kwalificatie en slotbeschouwing (uniform CIV-CARE)

Triangulatie als structureel mechanisme vormt **geen neutrale werkmethode**, maar een procedurele ingreep met verstrekken rechtsstatelijke gevolgen.

Juridisch kwalificeert dit patroon als:

- **geen strafrechtelijke beschuldiging**;
- een vorm van **bestuursrechtelijk onzorgvuldig handelen** bij ontbreken van directe participatie;
- potentieel **civielrechtelijk relevant** bij aantoonbare schade;
- en **mensenrechtelijk relevant** waar participatie en gezinsleven structureel worden geraakt.

Deze position paper markeert triangulatie als **kritisch kantelpunt** binnen zorgketens en als beginpunt van normatieve en juridische correctie.

CIV-CARE P001 – Position Paper

opgesteld door:

Alexander Groenheide
Voorzitter | Stichting De kamer van Sociale Waarden
Menselijke waardigheid als fundament.

info@dekvsw.nl | www.dekvsw.nl

 06 53 44 50 54

 Laurastraat 87, 6471 JJ Eygelshoven

 KVK: 97098817 | RSIN: 867909274

W: DeKvSW.nl

CIV initiatieven:

CIV-CARE.nl | CIV-RAMP.nl | CIV-CAMP.nl | CIV-CALL.com

Burgerschapseducatie/ theater en filmeducatie: Ubuntukids.nl